

Temat : Czasy świetności dynastii Jagiellonów. Monarchia stanowa w Polsce.

Na dzisiejszej lekcji dowiesz się o czasach kiedy **rodzina Jagiellonów**- jej przedstawiciele panowali w czterech państwach : **Polsce , Litwie , Czechach i Węgrzech** , o tragicznych losach króla Polski i Węgier – **Władysława Warneńczyka** , o odzyskaniu przez Polskę **Pomorza Gdańskiego** –z rąk Krzyżaków po 13-letniej wojnie , za panowania **króla Kazimierza Jagiellończyka**.

Proszę o **przeczytanie** tekstu z podręcznika str216-221 oraz **poniższą notatkę**.

Po śmierci króla Władysława Jagiełły władcą Polski został jego **10-letni syn Władysław III zwany** później **Warneńczykiem**. Opiekę nad władcą sprawowała rada opiekuńcza z biskupem krakowskim Zbigniewem **Oleśnickim**.

W roku **1440 Węgrzy obwołali Władysława III** swoim królem- gdy miał 16 lat. Był władcą dwóch krajów **Polski i Węgier**.

Wkrótce wybuchła wojna między **Turcją a Węgrami** wspomaganymi przez rycerzy polskich, doszło do wielu bitew , w jednej z nich koło miejscowości **Warna nad Morzem Czarnym** na terenie dzisiejszej Bułgarii w roku **1444 roku król Polski i Węgier Władysław III poległ w boju walce z Turkami**.

Bitwa pod Warną przedstawiona jest na ilustracji podr. str 217- proszę się z nią zapoznać.

Nowym władcą **Polski został Kazimierz Jagiellończyk młodszy brat Władysława Warneńczyka**, który zarazem był wielkim księciem litewskim. Władca ten dbał o rozwój kraju , budował kościoły, dbał o szkolnictwo –**Akademiię Krakowską** **której studiował Mikołaj Kopernik**.

W roku 1454 wybuchła wojna **Polski z Zakonem Krzyżackim** kiedy król Polski **Kazimierz Jagiellończyk** ogłosił przyłączenie **Pomorza Gdańskiego i Prus do Polski** . Stało się to na prośbę **Związku Pruskiego** - organizacji do której należeli polscy mieszkańcy miast w państwie krzyżackim.

Organizacja ta rozpoczęła powstanie antykrzyżackie. **Wojna trwała 13-lat** i zakończyła się **zwycięstwem Polski**.

W roku 1466 Polska i Krzyżacy podpisali II pokój w Toruniu :

-do Polski przyłączono Pomorze Gdańskie z Gdańskiem i Malborkiem ,ziemię chełmińską , biskupstwo warmińskie – ziemie te nazwano Prusami Królewskimi.

Krzyżacy przenieśli swoją stolicę do **Królewca** –utworzyli państwo **Prusy Zakonne** - Wielki Mistrz Zakonu musiał złożyć hołd – przysięgę na wierność Polsce.

Król Kazimierz Jagiellończyk miał 13 dzieci w tym 6 synów – **4 z nich było królami** :

Władcami Polski i Litwy kolejno byli : **Jan Olbracht , Aleksander , Zygmunt Najstarszy syn Władysław Jagiellończyk** był **władcą Czech i Węgier**

W tym czasie dynastia Jagiellonów była jedną z najpotężniejszych w Europie.

W Polsce w tym czasie były cztery stany : **duchowieństwo ,rycerstwo mieszczaństwo , chłopstwo**

Przedstawiciele tych czterech stanów nie mieli równych praw i obowiązków.

Za wierną służbę władcy rycerze otrzymywali od władcy majątki ziemskie i liczne **przywileje** np.: byli zwolnieni z płacenia wielu danin , władca musiał uzgadniać z nimi podejmowane decyzje.

Rodzaj rządów gdzie władza królewska jest ograniczona prawami stanów nazywamy **monarchią stanową**.

Kiedy w Polsce rządził Mieszko I czy Bolesław Chrobry całe państwo uważane było za **własność prywatną i dziedziczną** który rządził samodzielnie i dożywotnio- była to **monarchia patrymonialna** czyli dziedziczna.

Za panowania Jagiellonów potomków rycerzy nazywano **szlachtą**- każdy szlachcic miał swój **herb**.

W czasach pokoju **szlachta zajmowała się zarządzaniem swoimi majątkami ziemskimi** – posiadali ziemie na której pozwalali osiedlać się chłopom –rolnikom –którzy w zamian za to musieli za darmo pracować na polu szlachcica kilka dni w tygodniu – **pańszczyzna**.

Zadanie str 218 ćw 1i2

powodzenia

Dla zainteresowanych 4 str 221